GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 256. Vinerĭ, 14 (26) Noemvre. 1886.

Braşovŭ, 13 Novembre 1886.

Faptulŭ, că Rusia a încredinţatŭ pe conaţionalii sĕi din Bulgaria scutului guvernului francesŭ este viu discutatŭ în pressa europénă. Efectulŭ ce l'a făcutŭ asupra Ruşilorŭ înşişĭ se esprimă într'unŭ articulŭ apărutŭ în „Novoie Vremia“, în care se ḑice; „Principele Bismark sĕ aibă în vedere, că Rusia póte conta acum cu siguritate pe Francia. Décă Germania ar mai pretinde ca Rusia sĕ aducă nouĕ jertfe în Bulgaria, ar urma imediatŭ rechiămarea ambasadorului Şuvalov.“

Este fórte semnificativŭ acestŭ limbagiu mai alesŭ décă vomŭ avé în vedere modulŭ cum se esprimă aceeaşĭ fóiă oficiósă ruséscă asupra sentimentelorŭ ce le nutrescŭ Ruşii faţă cu „Nemţii“. Sub „Nemţĭ“ înţelege „Novoie Vremia“ pe Germanĭ atâtŭ ca şi pe Austriacĭ. Vorbindŭ despre unŭ viitorŭ rĕsboiu cu aceştĭ „Nemţĭ“ numita fóiă esclamă în modŭ pateticŭ: „Décă poporulŭ rusescŭ s'ar puté bucura vreodată de unŭ rĕsboiu, acesta ar fi numai rĕsboiulŭ cu „Nemţii“, şi décă poporulŭ rusescŭ ar fi gata de a-şĭ vĕrsa vreodată totŭ sângele sĕu şi de a'şĭ încorda tóte puterile sale, acésta s'ar întêmpla numai atuncĭ, când i s'ar cere a-şĭ apĕra independenţa faţă cu Nemţii...“

Probabilŭ, că acestŭ limbagiu vehementŭ alŭ fóiei panslaviste urmăresce deocamdată numai scopulŭ de a face presiune asupra Germaniei, dér nu se póte nega de altă parte, că, de când cu plecarea generalului Kaulbars din Bulgaria, Rusia manifestă nemulţămire cu atitudinea Germaniei.

In privinţa acésta ḑice „Neue freie Presse“ între altele: Faptulŭ că Rusia cu tótă bunăvoinţa ce i-a arĕtat'o Bismarck, a pretinsŭ mai bucurosŭ serviciele Franciei, puindŭ pe supuşii ruşĭ din Bulgaria sub scutulŭ ei, este, pe lângă caracterulŭ ofensătorŭ ce lŭ posede, de o însemnătate principiară. Ar fi negreşitŭ unŭ lucru pripitŭ, décă amŭ deduce de aicĭ, că s'a făcutŭ deja celŭ dintêiŭ pasŭ pentru o alianţă ruso-francesă, care de ḑece anĭ încóce nelinişteşce pe pesimiştĭ în Europa; dér ideile Ţarului trebue că s'au schimbatŭ în modŭ însemnatŭ, deórece a perdutŭ antipatia ce-o avé contra republicei francese într'atâtŭ, încâtŭ sĕ céră acum dela aceeaşĭ republică unŭ însemnatŭ serviciu de amicŭ şi sĕ-lŭ şi priméscă.

E adevĕratŭ, adauge numita fóiă, că precum stau aḑĭ lucrurile Rusia n'a pututŭ însărcina cu scutulŭ supuşilorŭ sĕi în Bulgaria, nicĭ pe Anglia, nicĭ pe Austro-Ungaria şi Italia, după ce aceste puterĭ au documentatŭ vederĭ opuse celorŭ rusescĭ în afacerea bulgară; dér nu mai puţinŭ adevĕratŭ este, că nu Francia, ci Germania a fostŭ, cătră care trebuia sĕ'şĭ adreseze Rusia mai întâiu cererea sa, mai alesŭ după ce principele Bismarck era gata de a-o împlini necondiţionatŭ, şi décă cu tóte aceste s'a făcutŭ apelŭ la serviciulŭ Franciei, faptulŭ acesta documentéză o nemulţămire în contra Germaniei, care nu cerespunde amiciţiei de pănă acuma.

Ţarulŭ s'a supĕratŭ pe tótă lumea afară de Francia şi acésta nu va se însemne puţinŭ, deórece tótă politica Rusieĭ atêrnă dela voinţa Ţarului. Ca o dovadă câtŭ de rea este în momentele de faţă disposiţiunea la curtea rusécă se citéză şi casulŭ cu decorarea cavasului (gendarmului dela consulatŭ) rusescŭ din Filipopolŭ.

Despre acestŭ cavasŭ se scie, că vrêndŭ sĕ rupă de pe părete placatele autorităţilorŭ bulgare a fostŭ impiedecatŭ de poliţişti; atuncĭ împuşcândŭ cu revolverulŭ poliţiştii s'au răpeḑitŭ asupră-i şi l'au căptuşitŭ cum se cade. Kaulbars a cerutŭ satisfacţiune şi refusându-se acésta a plecatŭ din Bulgaria. Voinicosulŭ cavasŭ însĕ a fostŭ distinsŭ într'unŭ modŭ surprinḑĕtorŭ cu crucea s-lui George, care se dă numai pentru fapte eroice în rĕsboiu.

Se crede şi din acestŭ faptŭ, că Ţarulŭ e fórte amărîtŭ şi amărăciunea lui póte avé în împrejurările de faţă încă nisce urmări grave. Amicii păcii în Europa au prin urmare dreptate de a fi îngrijaţĭ pentru viitórea desvoltare a lucrurilorŭ.

Primindŭ importanţa petiţiune, ce a fostŭ predată Maiestăţii Sale în 11 l. c. de cătră d-nii Dănilă Lica şi Gavrilă Manu în numele poporaţiunei fostului alŭ doilea regimentŭ de graniţă, ne grăbimŭ a o da publicităţii. Eată carĭ suntŭ seriósele gravamine ale graniţelorŭ:

A şésea suplică cătră Maiestatea Sa a foştilorŭ grăniţerĭ din alŭ 2-lea regimentŭ românescŭ de graniţă.

Maiestatea Vóstră cesară şi regéscă apostolică!

Preasupusa poporaţiune a fostului alŭ doilea regimentŭ românescŭ grăniţerescŭ de infanteriă din Ardealŭ, constrînsă prin împrejurările ivite, îndrăsnesce cu profundă devoţiune, cu modestiă naturală şi nefăţărită a espune dinaintea preaînaltului tronŭ alŭ Maiestăţei Vóstre cesareo şi regéscă apostolică uneltirile şi nelegalităţile, ce se aplică faţă cu ea din partea Inaltului regimŭ regescŭ unguresŭ şi a organelorŭ instituite de elŭ, a aduce înainte faptele, spre a documenta acestea şi a cere cu profundă reverinţă dela Maiestatea Vóstră cesaro şi regéscă apostolică delăturarea acelorŭ uneltirĭ şi nelegalităţĭ cu atâta mai vĕrtosŭ, cu câtŭ subsemnatei poporaţiunĭ prea supuse nu i s'a denegatŭ dela înălţimea tronului Maiestăţei Vóstre nicĭ-odată ajutorulŭ şi dreptatea cerută în strîmtorările sale, ci din contra 'i s'a datŭ totdéuna prea graţiosŭ.

Poporaţiunea grăniţeréscă prea fidelă şi prea supusă tronului Maiestăţii Vóstre cesară şi regéscă apostolică avuse convingerea, că prin încheiarea contractului făcutŭ cu înaltulŭ erariu r. u. dtto 12 Marte 1872 afacerile sale în privinţa posesiunei în privinţa bunurilorŭ şi averilorŭ sale avitice şĭ-au aflatŭ resolvirea deplină şi s'au asiguratŭ, şi acésta cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ Maiestatea Vóstră cesaro şi regéscă apostolică V'aţĭ înduratŭ a sancţiona acelŭ contractŭ cuĭ valóre de dreptŭ.

Intr'aceea se vede cu devoţiune subsemnata poporaţiune amarŭ înşelată în părerea ei, deórece de presentŭ înaltulŭ regimŭ r. u. sub pretestulŭ esecutărei determinaţiunilorŭ acestui contractŭ a instituitŭ o comisiune din sînulŭ înaltului ministeriu, care faţă cu poporaţiunea fostă grăniţăréscă se pare a nu fi prea binevoitóre.

De presentŭ numita comisiune şi în urma acesteia înaltele ministere r. u. şi organele instituite de aceste înţelegŭ necorectŭ determinaţiunile chiare ale contractului sancţionatŭ de Maiestatea Vóstră, ér cuprinsulŭ preaînaltelorŭ rescripte şi disposiţiunĭ date în afacerile nóstre ilŭ esplică greşitŭ, unele determinaţiunĭ ale acelora le ignoréză cu totulŭ, fapte positive esistente nu se iau în consideraţiune, şi tóte acestea pentru a puté deduce acele consecinţe, carĭ potŭ fi aplicate în nefavorulŭ, ba spre totala ruină a prea devotatŭ subscrisei poporaţiunĭ graniţerescĭ, care din vechime a rĕmasŭ totdéuna credinciósă tronului Maiestăţei Vóstre cesaro-regescĭ apostolice, statului şi patriei.

Spre scopulŭ esecutărei decisiunilorŭ acestei comisiunĭ fŭ aşeḑatŭ şi aicĭ în comitatŭ unŭ organŭ tocmai potrivitŭ spre acésta în persóna Ilustrităţei Sale d-lui baronŭ Desideriu Banffy, comitele supremŭ alŭ comitatului Solnocŭ-Dobêcă. Şi de faptŭ nicĭ că se putea afla unŭ omŭ mai rĕuvoitorŭ graniţerilorŭ şi intereselorŭ sale, care cu desconsiderările sale a întrecutŭ şi cele mai esagerate aşteptărĭ ale comisiunei memorate.

Procederea comisiunei amintite mai susŭ, şi respective a înaltului regimŭ şi a organelorŭ sale — cutezămŭ a afirma cu profundă reverinţă anume spre acest scopŭ instituite — prin care procedere fidela şi supusa popuraţiune subsemnată prin uneltirĭ şi nelegalităţĭ este atacată în proprietatea ei, în bunulŭ şi averea ei avitică, se póte detaila mai alesŭ în trei direcţiunĭ şi adecă:

a) cu privire la fondurile scolastice şi de stipendii Năseudene,

b) cu privire la pădurĭ şi preste totŭ la afacerile silvanistice,

c) cu privire la procesulŭ intentatŭ de familia conte Kemény, respective baronŭ Kemény, pentru recunóscerea dreptului de proprietate asupra mai multorŭ munţĭ, cum şi pentru o desdaunare de 3 milióne fl. v. a.

Cu adêncă devoţiune subscrisa poporaţiune î-şĭ permite a înşira Maiestăţii Vóstre cesare şi regescĭ apostolice cu profundŭ respectŭ acele fapte, carĭ dovedescŭ pe deplinŭ uneltirile şi nelegalităţile, precum urméză:

ad. a) Cu privire la fondulŭ scolasticŭ şi de stipendii.

Cum arată estrasulŭ din raportulŭ c. r. comande generale a Ardealului cătră c. r. consiliu de rĕsboiu alŭ curţii din 3 Maiu 1841 Nr. 1774 alăturatŭ pré umilitŭ sub /1 poporaţiunea graniţeréscă din fostulŭ alŭ doilea regimentŭ românescŭ de graniţă a intemeiatŭ încă în anulŭ 1841 pe timpulŭ sustărei graniţei militare aşa numitulŭ fondŭ de monturŭ din mijlócele proprie, fără ca sĕ fi contribuitŭ ceva la acésta fondulŭ ţĕrei sĕu erariulŭ militarŭ alŭ statului.

Cu ocasiunea desfiinţărei graniţei militare Majestatea Vóstră cesară şi regéscă apostolică prin autografulŭ din 20 Ianuariu 1851 alăturatŭ sub /2 V'aţĭ înduratŭ préînaltŭ a recunósce poporaţiunei fostilorŭ grăniţerĭ dreptulŭ de proprietate la fondulŭ de monturŭ şi alŭ lăsa în posesiunea şi administrarea ei.

De asemenea la desfiinţarea fostei graniţe militarĭ poporaţiunea graniţĕréscă prin deputaţii ei plenipotenţiaţĭ trimişĭ din tóte comunele grăniţerescĭ, conformŭ dechiaraţiunei alăturate sub /3 s'a decisŭ a nu împărţi fondul de monturŭ, ci venitele acestui fondŭ le-a destinatŭ ca stipendii la institute mai înalte, însĕ esclusivŭ pentru fiii poporaţiunei grăniţerescĭ.

Aşaderă nu se mai póte trage la indoialŭ că fondulŭ de monturŭ s'a infiinţatŭ prin poporaţiunea fostă grăniţăréscă din mijlócele proprie şi totŭ prin aceea s'a străformatŭ în fondŭ de stipendii şi s'a destinatŭ pentru educaţiunea şi cultivarea la scóle şi institute de cultură mai înaltă eschisivŭ pentru fiii proprii, că prin urmare actualulŭ fondŭ de stipendii este proprietate eschisivă a foştilorŭ grăniţerĭ respective a descendenţilorŭ lorŭ şi la gustarea din venitele aceluia suntŭ îndreptăţiţĭ numai descendenţĭ şi succesorĭ legalĭ ai foştilorŭ graniţerĭ.

Mai încolo e faptă în genere cunoscută, cumcă locuitorii Someşiului ab origine încă înainte de militarisare au fostŭ ómenĭ liberĭ, a cărorŭ comunităţĭ au avutŭ drepturile lorŭ regalĭ proprie între acestea şi dreptŭ propriu de cârciumăritŭ. Acéstă împrejurare se dovedesce dealtmintrelea şi prin diploma regelui Mathia aclusă pré umilitŭ sub /4. (Va urma.)

Din delegaţiunĭ.

Delegaţiunea ungară. Şedinţa dela 18 Noemvre se continuă în comisiunea pentru armată desbaterile asupra introducerii puscei de repetiţiă.

Ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu *Byladt-Rheidt* ḑice că numĕrulŭ puscilorŭ pentru înarmarea infanteriei şi vênătorilorŭ pentru statulŭ de resboiu amĕsuratŭ organisării e de 488,712, la care se adauge provisiunea de reservă de 50% cu 244,356, aşa că numĕrulŭ puscilorŭ se urcă cu totulŭ la 733,068. Preţulŭ de 36 fl. pentru fabricarea unei puscĭ Mannlicher e moderatŭ. Cu muniţiunea, 200 cartuşe de puşcă, cu transportulŭ etc. costă 47 fl. 30 resp. 15 cr. Puscile tóte vorŭ costa decĭ 34·7 milióne. Fabrica de arme din Steyr ar putea în trei anĭ sĕ fabrice puscile pentru înarmarea infanteriei şi a vênătorilorŭ. Décă se va înfiinţa în Ungaria o fabrică de arme de unŭ consorţiu, precum se ḑice, şi va putea fabrica puscile ca în Steyr şi cu acelaşĭ preţŭ, atuncĭ o parte i se va încredinţa şi aceleia.

Edm. *Szalay* întrebă: adevĕratŭ e, că sistemulŭ Mannlicher, ultimulŭ modelŭ, a fostŭ oferitŭ altorŭ state dér respinsŭ? Décă se rupe o puşcă se mai póte folosi puşca?

Ministrulŭ *Bilandt-Rheidt* nu crede că acestŭ modelŭ a fostŭ oferitŭ altorŭ guverne. Décă se rupe o pénă, pușca se póte folosi cu câte unŭ cărtușŭ, și apoi péna ușorŭ se póte înlocui cu alta.

Emeric *Ivanka* dice că e bine se fiă o fabrică de arme în Ungaria, ca să nu fiă espusă administrațiunea armatei periculelorŭ, când inimiculŭ ar pune mâna pe singura fabrică ce esistă.

Akusiu *Beöthy* întrébă, că nu s'ar putea amâna procurarea nouelorŭ pușcĭ pe mai târdiu, celŭ puținŭ *cu unŭ anŭ.*

Ministrulŭ *Byladt-Rheidt* declară, că *n'ar putea lua asupră'și răspunderea pentru acéstă amânare.*

Alexandru *Hegedüs* încă e de părere, că afacerea nu se póte amâna. Inființarea unei a doua fabrice e necesară și din motivulŭ, ca în casŭ de nevoiă să se pótă fabrica mai multe pușcĭ.

Moriz *Wahrmann* nu crede că lucrulŭ se póte amâna. Că vorŭ fi mai târdiu pușcĭ mai bune, e altŭ ceva, acum însĕ să o acceptămŭ pe cea bună.

Enric *Zichy* dice, că armata trebue să fiă bine înarmată. Ce privesce pușca e responsabilŭ ministrulŭ de răsboiu.

Virgilŭ *Szilagyi* e pentru esecutarea acestei reforme până ce e pace; în timpŭ de răsboiu nu se póte face.

Thaddäus *Prileszky* votéză suma ce se cere, dér accentuéză că fără finanțe regulate nu póte esista nicĭ o mare putere.

Ministrulŭ de resboiu *Bylandt-Rheidt* declară, că e gata să dea o parte din pușcĭ să se fabrice în Ungaria, décă se va înființa fabrica.

Postulŭ se votéză și ședința se încheiă.

Delegațiunea austriacă. Ședința dela 18 Noemvre: se desbate în comisiunea bugetară asupra preliminariului ministeriului de esterne.

Ministrulŭ de esterne *Kalnoky* dice, că tractatulŭ din Berlinŭ are să fiă susținutŭ ca basă a ordinei actuale. Și Rusia s'a esprimatŭ astfelŭ. Bulgarii au spartŭ mai ântâiu tractatulŭ, dér cu acésta nu vrea să le facă imputare, ci constată numai unŭ faptŭ. *In cestiunea bulgară vomŭ întâmpina încă multe greutăți și se vorŭ ivi perplexități neașteptate,* pentru că cu resolvarea crisei bulgare nu se 'ncheiă cestiunea orientală. Decĭ trebue să ne crutămŭ mijlócele și să avemŭ răbdare, ca s'o resolvămŭ pe cale pacînică crisa bulgară, décă se póte.

Demel dice că, décă póte fi cineva învinovățitŭ de crisa actuală, atuncĭ e Rusia, care a călcatŭ tractatulŭ din Berlinŭ, vrêndŭ să esercite o influință protectóre în Bulgaria. Programulŭ politicei nóstre esterne urmăresce susținerea păcii pe basa tractatului din Berlinŭ, întru câtŭ aceea se unesce cu demnitatea și cu interesele cele mai vitale ale monarchiei, care eschide ocuparea Bulgariei. Prin urmare față cu Rusia se observă mĕsura estremă de considerațiune, deși actualulŭ comisarŭ rusŭ fără controlulŭ Europei face totulŭ, numai ca să nu lase Bulgaria în pace. Pe alianța cu Germania punŭ mare pondŭ, deși nu se prea mânuéză în favórea Austriei. Dér după cele spuse de ministrulŭ e de scusatŭ. E durerosŭ însĕ, că nu oferă siguranță contra unui atacŭ directŭ séu indirectŭ, ci Austro-Ungaria e avisată numai la sine în cestiunea orientală. Că stămŭ în bună înțelegere cu Rusia, asta nu e unŭ temeiu de pace. Istoria ne arată, că interesele Rusiei, care stau diametralŭ opuse celorŭ ale Austro-Ungariei la Balcanĭ și a cărorŭ combatere reciprocă se amână din oră 'n oră, nicĭ odată n'a desprețuitŭ nicĭ o cale, pentru de a strîmtora directŭ séu indirectŭ tóte celelalte interese. Rusia vrea să ajungă la tractatulŭ dela Șt. Stefano. De aceea trebue să intervenim la Balcanĭ pentru interesele nóstre cu tótă enercomitatŭ pentru unele trebĭ administrative comisarŭ regia. Ințelegerea cu Anglia ne dă putere pentru o acțiune *inevitabilă.* Sperŭ că și Italia va urma esemplului Angliei. Am încredere că oficiulŭ nostru de esterne va apĕra interesele nóstre cele mai vitale.

Mattus dice, că prin intervenirea activă a monarhiei în răsboiulŭ sĕrb-bulgarŭ și-a măritŭ prestigiulŭ la Sĕrbĭ și prin atitudinea ei actuală și la Bulgarĭ. *Unirea definitivă* a Rumeliei cu Bulgaria e în interesulŭ monarhiei. Regretŭ, că monarhia nóstră, care stă pe basa respectării tractatelorŭ, n'a regulatŭ Dunărea la Porțile de ferŭ, cuprinsă în tractatulŭ din Berlinŭ, deși suntŭ 8 anĭ trecuțĭ. Astfelŭ aprobŭ politica nóstră esternă.

Hausner declară în numele delegațilorŭ de naționalitate polonă, că ei nu voiescŭ răsboiulŭ și dorescŭ susținerea păcii, dér nu cu orĭ-ce prețŭ. Ne bucurămŭ de apropiarea dintre monarhia austro-ungară și Anglia, putere care de seculĭ ține cu sfințeniă la libertățile constituționale și care caută să corégă nedreptatea făcută Irlandei.

Dr. *Sturm* e mulțămitŭ cu cele espuse de ministrulŭ Kalnoky. Décă interesele vitale ale monarhiei nóstre vorŭ fi amenințate în peninsula balcanică prin aspirațiunĭ de putere unilaterale, atuncĭ guvernulŭ cu deplină liniște póte apela la abnegațiunea nóstră, căcĭ nu va fi deosebire de părerĭ între popórele Austriei și Ungariei.

Ministrulŭ *Kalnoky* accentuéză că Bulgarii nu potŭ suferi nicĭ o influință străină. De aci urméză, că Bulgarii sub orĭ ce condițiune vorŭ interveni pentru independența lorŭ. Greutatea e că statulŭ e tînĕrŭ și 'i lipsescŭ elementele trebuincióse statului în administrațiune, justiția, finanțe ș. a. Lămuririle ce s'ar aștepta dela elŭ nu le póte da asupra actualei fase a afacerei, nefiindŭ timpulŭ favorabilŭ. Ceea ce a făcutŭ guvernulŭ dela isbucnirea crisei, aparține acelei categorii de *tractărĭ confidențiale,* despre carĭ nu se póte vorbi, pentru că așa cere interesulŭ statului și raportulŭ cu celelalte puterĭ. Raportulŭ cu Germania n'a suferitŭ nicĭ o schimbare în nimicŭ. Ministrulŭ combate presupunerea că prin apropiarea Rusiei s'ar fi alterat raportul cu Germania. Ce privesce *întronisarea unui principe în Bulgaria,* greutatea e, că nu se găsesce unŭ candidatŭ potrivitŭ, de altă parte e de doritŭ să aibă câtŭ mai curêndŭ Bulgaria unŭ principe. Ministrulŭ regretă și elŭ că regularea Porțilorŭ de ferŭ nu s'a esecutatŭ. Acéstă esecutare s'a încredințatŭ guvernului unguroscŭ. Planurile însĕ suntŭ terminate și e de speratŭ că lucrările vorŭ începe în anulŭ viitorŭ.

Bezecny dice, că vorbirea împĕratului a produsŭ efectŭ mulțămitorŭ. Dér ce se va întâmpla, décă Rusia va crea unŭ faptŭ împlinitŭ? Elŭ are încredere în Kalnoky și declară, că toțĭ suntŭ unițĭ, când e vorba de interesele statului.

Dr. *Jaques* pune pondŭ pe alianța cu Germania. Alianța triplă a fostŭ mai multŭ prețuĭtă pentru susținerea alianței duple. Germania are și interese separate, cum e raportulŭ cu Francia. Cum stau lucrurile, resultă din declarațiunile ministrului: că stămŭ pe basa tractatelorŭ, că nu se permite unŭ protectoratŭ durabilŭ séu o ocupare a Bulgariei și că Anglia, Italia și Germania e de partea nóstră.

Chlumecky se bucură, că stămŭ bine cu puterile esterne, dér regretă că pe Turcia nu se mai póte conta. Elŭ speră, că îi va succede ministrului a susține cu onóre pacea și a apĕra interesele monarhiei. Bugetulŭ ilŭ votéză.

Coronini cere să se presinte corespondența asupra rebelilorŭ din Burgas. Critică procederea lui Kaulbars și speră că misiunea lui va rĕmâné fără urmărĭ.

Ministrulŭ *Kalnoky* dice că iritațiunea contra oficerilorŭ rebelĭ era atâtŭ de mare în Sofia, încâtŭ representantulŭ nostru de acolo a recomandatŭ să îndupleçe pe principele a se'ntórce. Ministrulŭ a răspunsŭ representantului, că e de lipsă prudență și precauțiune, pentru a se împedeca întrarea Rușilorŭ în Bulgaria, deși conjurații merită cea mai aspră pedépsă. Representantulŭ nostru a comunicatŭ acéstă principelui după ce s'a întorsŭ; totŭ așa a făcutŭ și representantulŭ Angliei.

SCIRILE DILEI.

Sub titlulŭ: „Ce nu obține statulŭ, să facă societatea«, i se scriu din *Bistrița,* cu data 18 Noemvre, următórele diarului »Kronstädter Zeitung:« »Spre ilustrarea acestei cunoscute devise a apostolilorŭ maghiarisărei servéscă următorulŭ casŭ, întêmplatŭ în Bistrița: De când oficiulŭ postalŭ de aci a devenitŭ erarialŭ, funcționéză ca impărțitorŭ de scrisorĭ unŭ Românŭ, care cunósce fórte bine referințele de aci și cele trei limbĭ ale țĕrei, și în contra căruia în timpulŭ servițiului sĕu de mai mulțĭ anĭ din nicĭ o parte nu s'a ridicatŭ vre-o plângere. Alte oficiurĭ arŭ căuta să țină câtŭ se póte mai multŭ o putere atâtŭ de folositóre și de încredere. Oficiulŭ nostru postalŭ din contră, a făcutŭ în dilele acestea să fiă transferatŭ impărțitorulŭ la Deva. Bărbatulŭ, demnŭ de compătimitŭ, tată a trei copii obligațĭ la scólă, vrêndŭ să afle causa transferărei, se rógă să 'i se dea lămurirĭ și primesce semnificativulŭ rĕspunsŭ, că *vorbesce cu poporațiunea germană a acestui orașŭ esclusivŭ nemțesce;* în astfelŭ de împrejurărĭ nicĭ în o sută de anĭ nu se face maghiarŭ orașulŭ nostru! Așadéră și impărțitorii de scrisorĭ să conlucreze la marea operă de mântuire a maghiarisării!? Românulŭ și-a datŭ dimisiunea și servesce acum ca sergentŭ-majorŭ în regimentulŭ nostru de aicĭ. In loculŭ lui împarte deja adi scrisorile unŭ — Maghiarŭ în tótă forma. Peste totŭ din di în di societatea maghiară, care cresce, pășesce totŭ cu mai multă consciință de țelŭ, încurajată prin nu neînsemnata visitare a producțiunilorŭ »dal és mükedvelö egylet“-ului și favorisată prin, durere, désa indolență a multora. — In 17 n. c. a fostŭ alegerea celorŭ 12 membri ai congregațiunei; candidații partidei poporale au fostŭ aleșĭ numai cu mică majoritate“. — Faptele apostolilorŭ maghiarisărei suntŭ înfierate deja și de străinătate. Românulŭ însĕ le-a doveditŭ acestorŭ apostolĭ din Bistrița, că nu atêrnă de grația lorŭ.

—x—

Lui „Magy. Polg.« 'i se scrie între altele: Nicĭ într'o comună de pe teritorulŭ Ungariei nu este așa neglésă causa instrucțiunei poporului ca în *Nadășulŭ săsescŭ.* A trecutŭ unŭ anŭ de când propunerile ordinare în scóla luterană au încetatŭ, deși acéstă scólă numĕră în sînulŭ ei 130 scolarĭ obligațĭ. Nu mai bine stă și scóla greco-orientală; au trecutŭ 7 anĭ de când acéstă scólă este lipsită de învĕțătorĭ ordinarĭ. Numai zelului confesionalŭ alŭ tînĕrului preotŭ se póte mulțumi, că acesta cercetéză din când în când scóla și instruéză copiii ce-i află acolo; de aceea însĕ, ca copiii obligațĭ să fiă constrînșĭ în sensulŭ legi a cerceta scóla, nicĭ vorbă nu-i. Ungurii stau și mai rĕu; ei n'au scólă chiar de locŭ, copiii lorŭ n'au ocasiă a învĕța să-șĭ iubéscă în spiritŭ unguroscŭ patria lorŭ; umblă la scóla românéscă, acolo învĕță a scrie, a ceti și a face să rĕsune lucrurĭ patriotice românescĭ. De aci urméză, că din cei 15—20 copii ungurĭ, carĭ din lipsa scólei unguroscĭ cercetéză scóla românéscă, e ușorŭ a face cetățenĭ românĭ din totŭ sângele lorŭ. De una ca acésta trebue să ne păzimŭ cu orĭce prețŭ, guvernulŭ trebue să facă în Nadășulŭ săsescŭ o scólă elementară de statŭ, care le va fi spre mântuire, atâtŭ Sasilorŭ și Românilorŭ, câtŭ și Maghiarilorŭ, și a căreia înființare este ferbinte dorită de întréga poporațiune a comunei, fără deosebire de confesiune și naționalitate.“ — Nu'i dorită de nimenea, decâtŭ de apostolii maghiarisărei, se uneltesce în contra scólei românescĭ și săsescĭ. Românii să fiă cu ochii în patru, căcĭ uneltele maghiarisărei le-a pusŭ gândŭ rĕu.

—x—

In afacerea *bólei egiptene de ochĭ,* care bântue în diferite părțĭ ale țĕrii, ministrulŭ unguroscŭ de interne a adresatŭ jurisdicțiunilorŭ unŭ cerculărŭ, invitându-le d'a esecuta strictŭ dispozițiunile sanitare esistente, privitóre la trahomă.

—x—

Ni se scrie din Turda, cu data 22 Noemvre c.: „Membrii fundatorĭ ai institutului de creditŭ și economii „*Arieșana*“, ce este în ajunŭ d'a se înființa — după ce cólele de subscriere ale acțiunilorŭ pe basa hotărîrei din 23 Octomvre în cea mai mare parte suntŭ deja expedate — în 20 l. c. întrunindu-se, și-au alesŭ directoratulŭ în persónele d-lorŭ Dr. Ioanŭ Rațiu, Anania Moldoveanu, Ioanŭ Mesaroșiu, Simeonŭ P. Moldoveanu și Iosifŭ Chiorianu, carele numai decâtŭ s'a constituitŭ și și-a alesŭ de președinte pe Dr. Ioanŭ Rațiu și de notariu pe Ioanŭ Mesaroșiu, éră de directorŭ esecutivŭ a fostŭ alesŭ Dionisiu St. Șiuluțiu și de casarŭ Iuliu C. Vlăduțŭ. — Atêrnă decĭ numai dela călduirósa îmbrățișare a publicului românŭ, ca acéstă întreprindere salutară să se realiseze câtŭ mai de grabă și să prospereze.« — *C.*

—x—

Camera de comerțŭ și industriă din Brașovŭ ne comunică că ministrulŭ unguroscŭ de agricultură, industriă și comerțŭ a adresatŭ unŭ circulară tuturorŭ reuniunilorŭ economice, prin care face atentŭ publiculŭ agronomŭ la *falsificările* întêmplate mai alesŭ *cu sĕmênță de lucernă și trifoiu.* Mai alesŭ se amestecă trifoiulŭ roșu cu trifoiulŭ de rêndŭ, ér lucerna cu trifoiulŭ de hemeiu. Totodată ministrulŭ a trimisŭ camerelorŭ comerciale și industriale o ordinațiune dela 6 Noemvrie n. Nr. 48,900, prin care li se îmânéză camerelorŭ circularulŭ din cestiune cu acelŭ adausŭ, ca să facă dênsele din nou atențĭ pe comercianții de sĕmênțe aparținĕtorĭ cercurilorŭ lorŭ de activitate, că zace în interesulŭ comarciului și alŭ renumelui lorŭ de a se abține dela falsificarea semințelorŭ; mai departe a nu aduce în têrgŭ semințe sub numirĭ false, cu atâtŭ mai vîrtosŭ, cu câtŭ ei își perdŭ prin o astfelŭ de procedură încrederea economilorŭ, și aceștia în fine se vorŭ ferĭ a mai cumpăra dela dênșii. In sfîrșitŭ să facă acei comercianțĭ atențĭ, că procedura lorŭ va fi urmărită cu atențiune, și la casŭ, când unulŭ séu altulŭ se va abate, li-se va publica numele respectivului, fără nicĭ o considerare, și economii vorŭ fi provocațĭ a nu mai cumpăra dela ei.

—x—

Diarele italiene și portugese ne aducŭ scire despre nouĕle și strălucitele succese ale cântăreței române *Elena Teodorini* pe scena teatrului »S. Carlos“ din *Lisabona,* scrie „V. Națională“. Talentulŭ sĕu musicalŭ și dramaticŭ se manifestă sub o nouă fasă în opera lui Massenet: „Regele Lahorei“. Interpretațiunea rolului sacerdotesei *Nair* este o nouă podóbă la cununa artistică a Teodorinei; dênsa se arătă aicĭ ca în tóte rolurile sale, o *virtuósă hors ligne* și o actriță dotată cu cele mai rarĭ calități dramatice, e demna rivală a Adelaidei Ristori și a Sarei Bernardt. In „Gioconda« de maestrulŭ Ponchielli, dice unŭ corespondentŭ alŭ jurnalului milanesŭ „Il Trovatore«, Elena Teodorini a fostŭ splendidă. E cu greu a'și închipui cineva accentulŭ sfâșietorŭ alŭ acestei marĭ artiste în ultimele și superbile paginĭ ale *Giocondei.* Dênsa scie să reproducă martirulŭ cu atâta adevĕrŭ, cu unŭ simțimêntŭ atâtŭ de justŭ, că mișcă pe auditorŭ până în fundulŭ inimei. E inutilŭ, dice corespondentulŭ, a înregistra aplausele entusiaste, carĭ fură neîntrerupte și în unele puncte luau proporțiunea unei adevĕrate ovațiunĭ. Totŭ în acéstă sensŭ se exprimă „Correio da Manha«, „Jornal da Noite«, »A. Capital“ etc. etc., despre distinsa primadonă română.

—x—

Teatru germanŭ. Sâmbătă în 15 (27) l. c. îşĭ serbéză bravulŭ şi dibaciulŭ actorŭ d-nu *G. A. Nadler* jubileulŭ sĕu de 25 anĭ. Cu acéstă ocasiune se va juca în beneficiulŭ jubilarului *„Ce Dumnedeu împreună, omulŭ sĕ nu despartă“*, comediă istorică în 5 acte de Koberstein. Acéstă comediă nouă a raportatŭ la Mŭnich, Dresda şi Berlinŭ succese strălucite.

Adunarea Comitatului Solnocŭ-Dobêca.

Desiu, 24/10 1886.

(Urmare.)

S'a cetitŭ statutulŭ municipalŭ, încâtva modificatŭ prin rescriptulŭ ministerialŭ, despre impunerea contribuţiunei pe cânĭ; în sensulŭ statutului întăritŭ, în Comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca cânii vor fi supuşĭ la contribuţiune, şi anumitŭ: unŭ câne de casă va fi tacsatŭ în oraşe cu 60 cr. la sate cu 40 cr., unŭ câne de vênatŭ, numitŭ pe la noi, „căpĕu“, cu 2 fl., ţîncĭ şi cânĭ de lucsŭ cu 5 fl., ér orĭ şi ce altfelŭ de câne cu 1 fl.

Banii incurşĭ din contribuţiunea cânilorŭ se vorŭ preda în oraşe fonduluiŭ sĕracilorŭ, cei în sate fondului casei de caritate comitatense.

S'a cetitŭ propunerea comitelui supremŭ, împărtăşită şi încuviinţată de comisiunea permanentă, ca după ce ministeriale de finanţe şi de justiţiă s'au declaratŭ că nu se resolvescŭ la clădirea de localităţĭ pentru oficiele de dare şi cărţile fonduare, fiind că le lipsescŭ fondurile spre acestŭ scopŭ; sĕ se declare comitatulŭ în principiu, că e aplecatŭ a clădi o aripă cătră pretoriulŭ comitatensŭ folosindŭ spre acestŭ scopŭ unŭ împrumutŭ din fondurile de pensiune pentru notarĭ şi diregătorĭ, décă ministeriele vorŭ asigura comitatulŭ de o sumă anumită de închiriare a mai susŭ pomenitelorŭ localităţĭ, cu care în anumiţĭ anĭ se vorŭ depura cheltuielile clădirei numitelorŭ localităţĭ; sĕ se facă dér o representaţiune în astă privinţă cătră ministerie.

D-lŭ Andreiu Medan face contra propunerea următóre: După ce în propunerea de sub întrebare e vorba despre clădirĭ spre folosulŭ statului; dupăce înaltele ministerii concernente s'au declaratŭ că nu voescŭ a cheltui spre scopulŭ numitŭ, fiind-că le lipsescŭ fondurile spre acestŭ scopŭ: se respinge propunerea de sub întrebare, fiindŭ că comitatulŭ nicĭ aşa n'are fondŭ spre clădire.

În sprijinirea propunerei de clădire, d-lŭ Petru Török a adusŭ înainte, că cărţile fonduare ale comitatului suntŭ fórte periclitate, fiindcă suntŭ depuse în localităţĭ, carĭ n'au nicĭ câtŭ de puţină garanţă contra focului, şi'n casŭ de incendiu lesne potŭ deveni pradă focului.

D-lŭ Andreiŭ Medan a reflectatŭ între altele, că din vorbele d-lui Petru Török se vede, câtŭ de mare nedreptate le-a făcutŭ bărbaţii de influenţă unei părţĭ a Chiórenilorŭ, ale cărorŭ cărţĭ funduare în tómna trecută, din localităţĭ sigure contra focului, fără nicĭ o trebuinţă, s'au adusŭ aicea în depărtare mai bine de 8 mile de pământŭ, în localitătĭ nesigure, prin ceea ce cărţile funduare s'au espusŭ primejdiei de focŭ, şi locuitorii fatagiilorŭ abia suportabile, lăsândŭ localităţile fostului pretoriu din Chiorŭ, clăditŭ cu mare ostenélă prin Chiorenĭ, góle fără nicĭ unŭ motivŭ.

La acésta comitele supremŭ a reflectatŭ: D-lŭ Medanŭ căindu-se de depărtare, e cu privire la locuinţa d-sale, asta însĕ fiind-că d-sa locuesce în Şiom cuta mare, care nu se ţine de alŭ nostru comitatŭ, nu se póte lua în consideraţiune.

D-lŭ And. Medanŭ replică: Ilustrităţii sale e bine cunoscută calea de pe la Lăpuşiulŭ ungurescŭ — Cepalnicŭ, pe capĕtulŭ căleï acesteia de cătră comitatulŭ Sătmariu este unŭ stêlpŭ de pétră, pe care e însemnatŭ 68. 6. Kilometrii dela Deşiu, ceea ce facŭ mai bine de 8 mile, pe care trebue sĕ le calce unii Chiorenĭ, voindŭ a ajunge la cărţile funduare aicĭ în Deşiu.

S'a hotărîtŭ ca ministeriulŭ sĕ'şĭ dea învoirea, ca venitulŭ casarmei honvedilorŭ sĕ se pótă folosi spre scopurĭ »culturalĭ« ne determinate, — Frumósă economiă! clădirile trebuincióse sĕ se ridice din banĭ împrumutaţĭ şi în urmă plătiţĭ din punga contribuenţilorŭ, apoi veniturile edificielorŭ sĕ se foloséscă spre scopurĭ „culturale« ne determinate!

Cassei de păstrare din Deşiu i s'a datŭ concesiune sĕ'şĭ dea împrumuturile cu 18 şi cu 24 %.

D-lŭ Andreiu Medanŭ a făcutŭ următórea contrapropunere: Sĕ fiă silită cassa de păstrare sĕ'şĭ dea împrumuturile sale cu 8 percente conformŭ legilorŭ de camătă.

Comitele supremŭ a reflectatŭ, că tréba acésta e hotărîtă mai de multŭ, şi acum nu se póte aduce altă hotărîre.

S'au cetitŭ mai multe transcrierĭ ale diverselorŭ comitate, dintre carĭ unele s'au luatŭ simplu de scire, ér altele spre sciinţă părtinitóre.

Comitele a întreruptŭ Şedinţa adunării cam la $1^1/_2$ óre, amânândŭ continuarea pe la 4 óre după amiadĭ.

In şedinţa de după amédŭ continuându-se discusiunile, după ce s'au adusŭ hotărîrĭ peste mai multe rugărĭ private şi apelurĭ contra hotărîrilorŭ diregĕtorielorŭ comunale, s'a pusŭ la discusiune următórea propunere a d-lui Andreiu Medanŭ în limba unguréscă, sĕu în textŭ românescŭ precumŭ urméză:

Propunere pentru adunarea ordinară de tómnă a comitatului Solnoc-Dobêca ţinută în 18 Octomve 1886:

Considerândŭ că ţéra nóstră constitue jumĕtatea monarchiei Austro-Ungariei;

Considerândŭ că ţéra nóstră şi imperiulŭ austriacŭ au unulŭ şi acelaşĭ Domnitorŭ, pe gloriosulŭ Imperatorŭ-Rege, Maiestatea Sa Regele apostolicŭ alŭ ţĕrei nóstră.

Considerândŭ că pe lângă o asemenea stare, şi din aceea împrejurare, că ambele părţĭ ale monarchiei: Austria şi ţéra nóstră, avêndŭ la olaltă trebĭ comune de interesŭ vitalŭ, suntŭ între sine în relaţiunĭ mai strînse.

Considerândŭ că între monarchia nóstră şi între ţĕrĭ străine existá convenţiunĭ despre estradarea acusaţilorŭ de crime ordinare; între ambele părţĭ ale monarchiei nóstre însĕ esistenţa unei asemenea relaţiunĭ de sine se înţelege;

Considerândŭ că în pressa ţĕrei nóstre s'a rĕspânditŭ vestea luată din fóia cluşiană »Kolozsvari Közlöny« ţinută de semi-oficiósă; că comitele supremŭ alŭ comitatului nostru Solnocŭ-Dobêca, care totodată e comite supremŭ şi în comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, şi în acestŭ gescŭ, adecă representantŭ alŭ Maiestăţii Sale regelui nostru apostolicŭ, în fóia poliţienéscă, care iese sub inspecţiunea guvernuluĭ Maiostăţii Sale Imperatorelui Austriei, a fostŭ curentatŭ pentru unŭ astfelŭ de faptŭ, care şi în sensulŭ §-lorŭ 163, 164, 165, 168 din codicele nostru criminalŭ forméză obiectŭ de criminalitate, anumitŭ pentru violinţă în contra diregĕtorielorŭ publice şi totodată a datŭ în contra Ilustrităţii Sale ordinŭ de arestare;

Considerândŭ că faima amintită nicĭ până adĭ nu e revocată, ci şi acum se susţine;

Considerândŭ că o astfelŭ de personalitate, care prin guvernulŭ Maiestăţii Sale împĕratului Austriei e urmărită, nu póte representa pe Maiestatea Sa preaînduratulŭ rege alŭ nostru şi pe înaltulŭ guvernŭ alŭ Maiestăţii Sale:

Imĭ iau permisiunea a propune, ca prin onorabila adunare sĕ se aducă următorulŭ conclusŭ:

Acea procedere, pe lângă care guvernulŭ Maiestăţii Sale Impĕratului Austriei, care totodată e preagraţiosulŭ rege alŭ nostru, a pusŭ sub urmărire pe Ilustritatea Sa comitele supremŭ alŭ comitatului nostru în fóia sa poliţienéscă şi în contra Ilustrităţii sale pentru crimă ordinară, anume pentru violinţa comiră în contra diregĕtoriilorŭ publice, care faptă şi în sensulŭ §§ 163, 164, 165, 168 din legea nóstră criminală, încâtŭ aceea s'ar fi comisŭ în contra deregĕtoriilorŭ din ţéra nóstră, forméză obiectŭ de crimă, şi a datŭ în contra Ilustrităţei Sale, deşi numai cu privire la teritoriulŭ austriacŭ, ordinŭ de arestare, s'a aflatŭ de compromiţĕtóre pentru posiţiunea Ilustrităţii Sale comitelui supremŭ alŭ nostru, care totodată e comite supremŭ şi în comitatulŭ Bistriţa-Năsĕudŭ, şi pentru mai multe trebĭ administrative chiarŭ comisarŭ regescŭ; ba încă posiţiunea Ilustrităţii Sale cu acea procedură incompatibilă; din care causă rugămŭ pe înaltulŭ ministeriu de interne cu tótă onórea pentru de a se face paşii cuviincioşĭ spre lămurirea afacerei acesteia întortocate, şi până atuncĭ spre delăturarea abnormităţilorŭ, care provinŭ din acéstă afacere.

cu profundă onóre,
Andreiu Medanŭ.

După cetirea propunerei acesteia. Ilustritatea Sa a provocatŭ pre propunĕtorulŭ sĕ'şĭ motiveze propunerea şi cu cuvêntulŭ.

Propunĕtorulŭ a spusŭ, că fiindŭ obiectulŭ acesta, — după a sa părere — de o natură delicată, a voitŭ a se feri de orĭ şi ce prilegiu de a se putea afla orĭ şi prin cine cuvinte ofensătóre în propunerea sa, temêndu-se ca nu cumva cuvintele sale fără voiă sĕ alunece la astfelŭ de espresiunĭ, carĭ s'arŭ puté socoti vătămătóre, séu din înţelegere sinistră sĕ i se impute espresiunĭ vătămătóre, s'a nisuitŭ a'şĭ motiva propunerea în scrisŭ, prin urmare cătră motivele propunerii sale cetite, numai atâta are de a adauge, că propunerea sa a făcut'o în interesulŭ comitatului, aflândŭ a fi de lipsă, ca causa în propunere atinsă câtŭ de curêndŭ sĕ se limpedéscă, a rugatŭ onor. adunare sĕ binevoiéscă a ridica la conclusŭ propunerea sa; totodată a accentuatŭ că propunerea e basată pe vestea lăţită prin foi în propunere desfăşurată, fără de a întări adevĕrulŭ faptelorŭ, prin cele împutate?

In contra propunerii acesteia a vorbitŭ d-lŭ Carolŭ Torma, aducêndŭ înainte, că propunĕtorulŭ macină deodată la 2 morĭ, altceva scrie şi altceva vorbesce, în propunere se critică faptele Ilustrităţii Sale, d-sa însĕ nu recunósce dreptulŭ propunĕtoriului de a pune la critică faptele Ilustrităţii Sale comitelui supremŭ şi 'şĭ dă opiniunea ca propunerea sĕ se respingă.

Alŭ doilea vorbitorŭ, d-lŭ Vékony Ferencz, e de opiniunea d-lui propunĕtorŭ şi a făcutŭ propunerea în favorulŭ Ilustrităţii Sale comitelui supremŭ, a voitŭ sĕ i se mijlocéscă Ilustrităţii Sale satisfacţiune pentru ofensa ce i s'a făcutŭ, şi după ce propunĕtoriulŭ se va convinge, că nu póte fi vorba de călcare de lege, îşĭ va retrage propunerea.

D-lŭ Beder Carol spunêndŭ, că adunarea nu póte lua la dare de sémă pe Ilustritatea Sa, s'a declaratŭ în contra propunerei.

D-lŭ Török Péter a spusŭ, că vestea în propunere atinsă a cetit'o şi d-sa în foi, dér d-sa e de părere că Ilustritatea Sa a fostŭ îndreptăţitŭ a procede aşa precum a procedatŭ în interesulŭ ţĕrei şi a comitatului Bistriţa-Năsĕudŭ, pentru ceea ce nu i se póte face nicĭ o imputare, şi aşa nu primesce propunerea.

(Va urma).

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 25 Noemvre. — Comisiunea bugetară a delegaţiunei austriace a desbătutŭ estraordinariulŭ armatei. Ministrulŭ de rĕsboiu vorbindŭ despre puşca repetitóre, combătŭ cele scrise în unele diare şi foi volante contra sistemului Mannlicher, desemnându-le ca aserţiunĭ greşite. Apoi făcŭ o espunere de trei óre, care în esenţă concordă cu cea ţinută la 17/11 înaintea delegaţiunei ungare.

O corespondenţă locală de aci raportéză din Viena, că Rusia a renunţatŭ la intenţiunea d'a candida pe prinţulŭ de Mingrelia. deórece 'şĭ-a câştigatŭ convingerea, că acela n'ar fi acceptatŭ de tóte puterile Europei.

CLUŞIU, 25 Noemvre. — Procesulŭ de pressă alŭ locuitorului din Mediaşŭ Nyaradi în contra „Tribunei“ pentru vătămare de onóre s'a terminatŭ. Redactorulŭ Septimiu Albini a fostŭ condamnatŭ la 8 dile închisóre şi 10 fl. amendă, Iónŭ Slavicĭ la 3 dile închisóre şi 10 fl. amendă.

Ultime scirĭ.

Cu privire la *reînoirea tractatului comercialŭ cu România* se anunţă, că guvernele din Peşta şi din Viena au făcutŭ tóte pregătirile.

Pe la începutulŭ lunei lui Decemvre se aştéptă sĕ soséscă delegaţii guvernului românŭ pentru a începe negociările. Aceste probabilŭ că se vorŭ face în Pesta.

Mai întâiu se va face încercarea a încheia unŭ tractatŭ definitivŭ şi décă acésta nu ar succede se va stabili unŭ *provisoriu* pentr'unŭ timpŭ órecare.

Mulţămită publică.

Societatea de lectură a junimei române din Budapesta *„Petru Maiorŭ,“* îşi esprimă cea mai adêncă mulţămită pentru sprijinulŭ materialŭ primitŭ din următórele părţĭ:

1. Dela junimea universitară română din Lugoşŭ 42 fl. 06 cr. care sumă forméză o jumĕtate din venitulŭ curatŭ alŭ representaţiunei teatrale arangiată în 15 Aug. a. c. în Lugoşŭ, a cărei reuşită credemŭ a o putea atribui mai alesŭ zelului stimatelorŭ domnişóre dilettante: Elena Rădulescu, Aurelia Ianculescu şi Sidonia Majorŭ.

2. Dela d-lŭ colectantŭ Basiliu Raţiŭ, protopopulŭ Reghinului săsescŭ, amŭ primitŭ suma de 3 fl. v. a. la care au contribuitŭ d-nii: Basiliu Raţiu protopopŭ: 1 fl. Petru Precupŭ, Solovestru, 20 cr. Alexandru Têrnoveanŭ, G. Hodak: 50 cr. T. Hărşianŭ, Beica română: 20 cr. N. Petru, Gurghiu: 20 cr. I. Răcoţanŭ, Ibănescĭ: 40 cr. G. Lioba, Beica maghiară: 10 cr. I. Popŭ de Hărşanŭ, Chiheriulŭ inferiorŭ 10 cr. I. Popŭ, Petelea: 10 cr. N. Berianŭ, Filpişulŭ mare: 20 cr.

3. Dela d-nulŭ colectante Liviu Marcu stud. jur. suma de 18 fl. 16. cr. v. a. la care au contribuitŭ d-nii: Stefanŭ Georgiu, Birchiş: 2 fl. L. Barzu preotŭ, Bacamezeu: 1 fl. St. Bordoşiu, preotŭ Vereşmort: 1 fl. I. Ţieranŭ. Lipova 4 fl. Voicu Hamsea, Lipova 2 fl. Nicolau Vugu, Birchiş 1 fl. I. Daliciu Căpolnaşŭ: 1 fl. Z. Covaciu, Ostrovŭ 1 fl. St. Carabaşiu, Cella· 50 cr. T. Petroviciu 1 fl. T. Galetariu: 2 fl. dela o societate în Căpolnaş: 1 fl. 66 cr.

4. Dela d-lŭ P. Gligorŭ proprietarŭ în Baia de Crişŭ: 1 fl.

Atâtŭ bravii şi zeloşii noştri colegĭ din Lugoşŭ, câtŭ şi domnii colectanţĭ dimpreună cu contribuitorii priméscа espresiunea sincerei nóstre recunoscinţe.

Sperămŭ, că nicĭ în viitorŭ nu ne vorŭ detrage binevoitorulŭ sprijinŭ.

Budapesta, în 20 Noemvre 1886.

In numele Comitetului societăţii „Petru Maiorŭ «

Ioanŭ Suciu, preşed. *Nicolau Vecerdea,* secret.

DIVERSE.

Monstru. — Femeea Anica Ioanŭ Chilianŭ din comuna Dăminescĭ, judeţulŭ Romanŭ, a născutŭ o fată mórtă cu două capete, din care unulŭ ca de maimuţă şi celalaltŭ diformŭ.

***

O sĕrutare scumpă. — Scena s'a petrecutŭ în Treviso în Italia. D-na Teresia B. se pomenesce la 16 Decemvre a. c. cu unŭ óspe neguţătorŭ din Vicenza, cu numele G. G. Intrândŭ în casă, acesta întrébă pe d-na Teresia, décă este acasă bărbatulŭ ei? D-na Teresia rĕspunde, că nu. Atuncĭ îndrăsneţulŭ óspe se aruncă asupra ei, o îmbrăţişéză şi-i aplică o sĕrutare pe obrazulŭ stângŭ. In schimbŭ d-na Teresia încă-i aplică o sdravĕnă palmă pe obrazulŭ dreptŭ. Asta n'ar fi fostŭ multŭ; dér d-na Teresia cerŭ pe calea legei satisfacţiune pentru ofensă şi vătămarea libertăţii individuale. In sensulŭ articulului 420 şi 464 a codicelui penalŭ italian tribunalulŭ din Vicenza l'a condamnatŭ la o pedépsă aspră. G. a insinuatŭ recursŭ; forulŭ alŭ doilea şi alŭ treilea l'au achitatŭ, alŭ patrulea forŭ însĕ a întăritŭ sentinţa forului primŭ şi neguţătorulŭ „pupăciosŭ« trebuì sĕ plătéscă pentru acelŭ sĕrutatŭ forţatŭ: 50 lire amendă în banĭ, tóte spesele procesului, 1057 lire ca recompensă păgubaşei şi 5 dile arestŭ. Décă mai socotimŭ la acestea şi o sdravĕnă palmă — pe care d-lŭ G. şi-o achitase momentanŭ — deu că a fostŭ scumpă sărutarea!

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Noemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4% . . .	104.24
Rentă de hârtiă 5% . .	93.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	99.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	116 50
Bonurĭ rurale ungare . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone . .	105 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.25
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	125.10
Renta de hârtiă austriacă	8.4—
Renta de arg. austr. . .	84 80
Renta de aurŭ austr. . .	114 70
Losurile din 1860 . . .	138 75
Acțiunile băncel austro-ungare	873 —
Act. băncel de creditŭ ung.	297.70
Act. băncel de creditŭ austr.	290.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.64
Londra 10 Livres sterlinge	125.70

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 10 Noemvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). .	$91\frac{1}{2}$	$92\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%) .	$93\frac{3}{4}$	$94\frac{1}{4}$
» convert. (6%) .	$86\frac{1}{2}$	87—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	35—
Credit fonc. rural (7%) . .	104—	$104\frac{1}{2}$
» „ „ (5%) .	$87\frac{1}{2}$	88—
» » urban (7%) . .	$101\frac{1}{2}$	102—
» » » (6%) .	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
» » » (5%) . .	$84\frac{1}{2}$	85—
Banca națională a Romàniei 500 Lei	1015	1025
Ac. de asig. Dacia-Rom.	268	270
« » » Națională	210	215
Aurŭ contra bilete de bancă . .	$16.\frac{1}{4}$	17.25
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.02—	2.04

Cursulu pieței Brașovŭ

din 25 Noemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.41	Vênd.	8.43
Argint românesc	»	8.36	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	9.91	»	9.94
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.25
Imperialĭ	»	10.22	»	10.25
Galbenĭ	»	5.91	»	5.93
Scrisurile fonc. »Albina» . .	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ (	—	9.32	—	—
(	—	—	—	—
Timișŭ	—	9.56	—	—
Brașovŭ (	—	10 29	—	—
(	7.47	—	4.16	—
Feldióra	8 24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 48	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa micĕ	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6.03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7 38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	·
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2.17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	—
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	—
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	—	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.03	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	5.45	—	—	—
Timișŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	--
(	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—		

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4.52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7 04
Glogovațŭ	4.43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9.51	10.42	--
Simeria (Piski)	10.35	11.07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12.18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 40
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9 01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile grόse.

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.